

2024-05-22

Dnr: U2024/00641

Vårt Dnr: 012/2024

Utbildningsdepartementet

Remissvar på lagrådsremiss *Skärpa krav i sfi*

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR, driver frågor, agerar kraftfullt och väcker opinion om våra mänskliga och demokratiska rättigheter. Vi arbetar för rätten och möjligheten att använda svenskt teckenspråk. Det svenska teckenspråket är av central betydelse i våra liv och avgörande för delaktighet på lika villkor i det svenska samhället.

Sveriges Dövas Ungdomsförbund, SDUF, arbetar för att främja intressen och behov för döva och hörselskadade barn och ungdomar i hela Sverige. Vårt fokus ligger på att säkerställa deras rättigheter och möjligheter, särskilt genom att prioritera tillgång till svenskt teckenspråk, kvalitativ utbildning och inkludering i samhället. Vi strävar mot en vision där inga hinder hindrar deras fulla delaktighet och utveckling i samhället.

Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som innebär att kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) kommer att ändras.

Organisationerna SDR och SDUF, som gemensamt skriver detta remissvar, instämmer i förslaget att den som har rätt till sfi ska ha rätt att delta i utbildningen även i en annan kommun än hemkommunen om det finns särskilda skäl. Då det finns fåtal sfi som bedrivs på svenskt teckenspråk är detta av ytterst vikt att döva får rätt att beviljas sfi i en annan kommun om inte hemkommunen kan erbjuda sfi på svenskt teckenspråk.

SDR och SDUF instämmer delvis till förslaget att när en elev ska tas emot till sfi ska en bedömning göras som sen ska ligga till grund för den individuella studieplanen. Dock vill vi tydligt poängtera att vi utgår från vår målgrupps rätt till utbildning på svenskt teckenspråk. Då förutsättningar för döva i andra länder är så olika och det är så stora skillnader mellan elevernas kunskapsnivåer är det viktigt att en noggrann och kompetent bedömning görs för att säkerställa att eleverna på sfi får rätt förutsättningar för sin utbildning och får möjlighet att utvecklas och integreras i det svenska samhället. SDR och SDUF betonar att bedömningen ska göras av kompetenta personer som har kunskap om svenskt teckenspråk och döva. Eftersom det är fåtal som besitter denna kompetens är det viktigt att bedömningen lämnas över till rätt personer med rätt kompetens även om det blir i en annan kommun än hemkommunen.

SDR och SDUF motsätter sig förslaget att införa en tidsbegränsning för deltagande i sfi, särskilt för gruppen döva. Det är stora variationer mellan utbildningsmöjligheter för döva i världen. Det medför att en del döva som tillhör målgruppen för sfi inte ens har ett språk för kommunikation när de kommer till Sverige. Dessutom är det viktigt att vara medveten om att döva som kommer till Sverige lär sig det svenska teckenspråk i första hand för att kunna använda tolk och därigenom kunna söka efter och få rätt samhällsstöd. Detta skiljer sig avsevärt från hörande personer som lär sig svenska för att kunna integrera i det svenska samhället. Döva ligger alltså redan från starten efter i utbildningen. Därför bör det finnas flexibilitet i regelverket för att möjliggöra längre studietid för döva elever som behöver det.

Vi, både SDR och SDUF, stöder betänkandets förslag om att den som har rätt till sfi ska ha rätt att delta i utbildningen även i en annan kommun än hemkommunen om det finns särskilda skäl. Dock är det viktigt att döva som målgrupp i behov av utbildning på svenskt teckenspråk och med hänsyn till olika utbildningsbakgrund ska ges möjlighet till flexibelt regelverk för att kunna ha längre studietid och få bättre förutsättningar att integreras i samhället.

Med vänliga hälsningar

Åsa Henningsson, förbundsordförande
Sveriges Dövas Riksförbund

Mindie Norrie, förbundsordförande
Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Kontakt:

Sara Schöldt, sara.scholdt@sdr.org